

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Jaroslava Vlašína ve věci žalobce **Y. H.**, zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Brno, Příkop 8, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, odboru azylové a migrační politiky, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2014, č. j. 4 Az 18/2013 - 33.

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému advokátovi stěžovatele Mgr. Markovi Sedlákovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4.114 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 30. 9. 2013, č. j. OAM-116/ZA-06-HA02-2010. Rozhodnutím správního orgánu byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany, neboť nesplnil podmínky pro udělení azylu dle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), ani podmínky doplňkové ochrany podle § 14a a 14b zákona o azylu. Městský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že stěžovatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody předvídané § 12 písm. a) a b), § 13 a § 14 zákona o azylu. Důvodem jeho žádosti o azyl byla snaha o legalizaci pobytu na území České republiky, když stěžovatel sice vstoupil na území České republiky v roce 1993 za účelem sloučení rodiny na základě povolení k pobytu, podle vlastního vyjádření však zde od roku 1999 pobýval nelegálně a až dne 16. 7. 2007 podal žádost o povolení pobytu z důvodů zvláštního zřetel hodných, které spatřoval v tom, že v České republice má veškeré rodinné i sociální vazby a o povolení k pobytu v roce 1999 přišel z důvodu obstrukcí Čínské lidové republiky, která mu bezdůvodně nevydala pas. Soud dále přisvědčil žalovanému v tom, že v případě stěžovatele nebyly dány žádné skutečnosti svědčící o hrozbě vážné újmy podle § 14a zákona o azylu a nebyly splněny ani podmínky pro doplňkovou ochranu z důvodu dle § 14b zákona o azylu.

Kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek městského soudu z důvodů jeho nezákonnosti [§103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“], neboť žalovaný nesprávně posoudil otázku, zda stěžovatel splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Stěžovatel má za to, že splňuje podmínky doplňkové ochrany podle tohoto ustanovení, protože v České republice má trvalé rodinné a sociální vazby, na území Čínské lidové republiky takové vazby nemá, neumí ani psát a číst čínsky, neboť základní školu absolvoval částečně v České republice, a vycestováním by mu vznikla vážná újma. Nadto, svou situaci nezavinil, neboť v roce 1999 ztratil pas a čínská ambasáda mu nový pas bezdůvodně nevydala. Městský soud rodinné vazby stěžovatele nezohlednil, neboť stěžovatel měl podle jeho názoru dost času na to, aby v průběhu let ošetřil svůj pobyt v České republice, a mezinárodní ochrana formou humanitárního azylu se uděluje ze zcela jiných závažných příčin. Podle názoru stěžovatele, vykonáním správního vyhoštění by bylo znemožněno právo stěžovatele na rodinný život v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, neboť má nezletilou dceru H. Y., nar. X, pro jejíž vývoj je - zejména v rané fázi života – důležitý pravidelný kontakt s otcem a život ve funkčním rodinném zázemí. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost, neboť námitky stěžovatele nejsou oprávněné. Žalovaný souhlasí s názorem soudu, že stěžovatel nesplňuje žádnou z podmínek pro udělení azylu, jak jsou zakotveny v §§ 12, 13, 14 zákona o azylu, ani podmínky doplňující ochrany dle §§ 14a a 14b zákona o azylu. Stěžovatel podle vlastních slov měl povolení k pobytu na území České republiky v době přicestování v roce 1993 do roku 1999; od té doby pobýval na území nelegálně až do roku 2007, kdy začal svou situaci řešit cestou cizinecké policie. O mezinárodní ochranu požádal až v době, kdy mu bylo uloženo vyhoštění a hrozilo mu reálné opuštění České republiky. Žalovaný poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 66/2008 - 52 z 8. 1. 2009, podle kterého rodinné vazby nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Poté, co Nejvyšší správní soud posoudil podmínky řízení a přípustnost kasační stížnosti, se dále zabýval její přijatelností.

Vymezením institutu nepřijatelnosti a jeho dopadem do soudního řízení správního se Nejvyšší správní soud důkladně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla důvodem přijatelnosti nebudou.

pokračování

V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatel spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

Stěžovatel namítal nesprávné posouzení právní otázky, zda důvodem pro poskytnutí doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2, písm. d) zákona o azylu je ochrana rodinného života za situace, kdy stěžovatel žije v České republice již 18 let, má zde vybudovány pevné sociální vazby, v Čínské republice žádné vazby nemá, neumí ani psát a číst čínsky a má dvouletou dceru, jejíž duševní vývoj by byl ztrátou pravidelného kontaktu s otcem ve funkčním rodinném zázemí v tomto raném věku nepochybně narušen. Neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli v tomto případě podle něj představuje porušení mezinárodních závazků České republiky, protože jím dojde k porušení jeho práva na rodinný život.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Městský soud v Praze při výkladu § 14a odst. 1 a 2, písm. d), zákona o azylu postupoval v intencích ustálené judikatury k této otázce. Otázkou, zda rodinné vztahy stěžovatele na území České republiky mohou založit důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, a jaké situace mohou vytvářet rozpor s mezinárodními závazky ČR ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, se Nejvyšší správní soud zabýval například v rozhodnutí 2 Azs 66/2008 - 52 z 8. 1. 2009, se závěrem, že *„rodinné vazby v ČR nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, přičemž stěžovatelčin poukaz na článek 32 odst. 1 a 4 Listiny základních práv a svobod nevznáší do tohoto posouzení nic normativně nového, když tato ustanovení pouze vyjadřují respekt české veřejné moci k rodině a rodičovství a chrání rodinu před nuceným odebráním dětí rodičům či před omezením rodičovských práv“*. Otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy v případě vycestování žadatele o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud již také opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, uvedl, že je třeba *„rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Samotná nutnost vycestování cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců.“* Jak dále Nejvyšší správní soud uvedl, *„obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil.“* Při stanovení rozsahu povinností státu je tedy nutno zvážit okolnosti konkrétní věci a posoudit, zda se nejedná o případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.

V případě stěžovatele se jak Městský soud v Praze tak žalovaný podrobně zabývali dopady svého rozhodnutí do soukromého života stěžovatele se závěrem, že i v případě, kdyby byl stěžovatel neúspěšný při realizaci svého legálního pobytu v České republice prostřednictvím jiných právních institutů, které jsou pro případ, že cizinec chce žít na území České republiky určeny primárně, tedy instituty zákona o pobytu cizinců, dojde sice k zásahu do práva stěžovatele

na soukromý život, nebude se jednat o zásah nepřiměřený, neboť stěžovatel po dlouhou dobu (od r. 1999 do r. 2007) pobýval na území České republiky nelegálně, o svou situaci se nijak nezajímal přesto, že je to první povinností cizince, který svou budoucnost spojuje s územím jiného než domovského státu. S tímto závěrem žalovaného souhlasil ve svém rozhodnutí rovněž Městský soud v Praze, podle kterého žalobce (stěžovatel) vlastní vinou přestal splňovat podmínky stanovené českým řádem pro pobyt cizinců na území a v tom nelze spatřovat porušení mezinárodních závazků ze strany České republiky.

S ohledem na citovanou judikaturu žalovaný ani Městský soud v Praze nepochybili, pokud uvedené ustanovení § 14a zákona o azylu v případě stěžovatele vyložili tak, že stěžovatel podmínky doplňkové ochrany nespĺňuje, neboť tento závěr je v souladu s citovanou judikaturou. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny a kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Nejvyšší správní soud závěrem připomíná, že institut azylu není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 - 60).

Podle § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti ve výši 3100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 3400 Kč. Protože je ustanovený advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, v platném znění, činí 714 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 4.114 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 21. ledna 2015

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu